YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

21 päivänä syyskuuta 1999 *

Asiassa C-397/96,

jonka Landgericht Trier (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Caisse de pension des employés privés

vastaan

Dieter Kordel,

Rainer Kordel ja

Frankfurter Allianz Versicherungs AG

ennakkoratkaisun sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 93 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet sekä tuomarit P. Jann, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), L. Sevón ja M. Wathelet,

julkisasiamies: A. Saggio,

kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Caisse de pension des employés privés, edustajanaan asianajaja Frank Peter, Trier,

— Saksan hallitus, asiamiehenään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos Ernst Röder,

— Luxemburgin hallitus, asiamiehenään sosiaalialan tarkastusviraston ylempi tarkastaja Claude Ewen,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Peter Hillenkamp,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Caisse de pension des employés privés'n ja komission 18.3.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Landgericht Trier on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 29.11.1996 tekemällään päätöksellä, jota se on täydentänyt 24.10.1997 tekemällään päätöksellä, joista ensimmäinen on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 12.12.1996 ja jälkimmäinen 30.10.1997, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 93 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6; jäljempänä asetus).

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa kantajana on luxemburgilainen laitos Caisse de pension des employés privés (työntekijöiden eläkekassa; jäljempänä eläkekassa) ja vastaajina ovat Dieter ja Rainer Kordel sekä saksalainen liikennevakuutusyhtiö Frankfurter Allianz Versicherungs AG ja jossa on kyse niiden määrien takaisinperimisestä, jotka eläkekassa on maksanut yhden sen vakuuttamista henkilöistä menehdyttyä onnettomuudessa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen 93 artiklan otsikko on "Etuuksista vastuussa olevien vakuutuslaitosten oikeudet vastuussa olevia kolmansia osapuolia kohtaan", ja artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos henkilö saa etuuksia jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tapaturmasta, joka oli seurausta toisen valtion alueella sattuneesta tapahtumasta, kaikki etuuksista vastuussa olevan laitoksen oikeudet kolmatta osapuolta vastaan, joka joutuu suorittamaan korvausta tapaturmasta, määrätään seuraavien sääntöjen mukaisesti:

a) jos etuuksista vastuussa oleva laitos sai sen soveltaman lainsäädännön perusteella oikeudet, jotka etuuden saajalla on kolmatta osapuolta vastaan, tällainen takautumisoikeus tunnustetaan kaikissa jäsenvaltioissa;

— — ."

4 Luxemburgin *Code des assurances sociales*in (vanhuus-, työkyvyttömyys-, leskenja lapseneläkevakuutuksesta 27.7.1987 annettu laki, Mémorial nro 60, 28.7.1987, s. 1102; jäljempänä sosiaalivakuutuslaki) 232 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Jos sillä, jolla on oikeus eläkkeeseen tämän luvun perusteella, on kolmatta kohtaan laillinen oikeus saada korvausta vahingosta, josta on aiheutunut hänen eläkeoikeutensa perusteena oleva työkyvyttömyys tai kuolema, oikeus korvaukseen vahingoista, joiden takia eläke on myönnetty, siirtyy eläkekassalle sen maksettavien etuuksien määrään asti. Jos eläke on myönnetty toistaiseksi, vaatimus koskee korvaussummaa, josta on vähennetty mahdolliset saavutetut oikeudet. Yksityiskohtaisia sääntöjä voidaan antaa suurherttuan asetuksella."

5 Sosiaalivakuutuslain 232 §:ssä säädettyyn kolmansiin kohdistettavaan vaatimukseen sovellettavista yksityiskohtaisista säännöistä 18.11.1992 annetun suurherttuan asetuksen (Mémorial nro 89, 3.12.1992, s. 2545; jäljempänä suurherttuan asetus) 3 ja 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"3 §. Jos muu vakuutettu kuin eläkkeensaaja kuolee, vaatimus koskee 36:na vakuutetun kuolemaa seuraavana kuukautena maksettujen jälkeen jääneiden eläkkeiden bruttomäärää, ja tämä määrä peritään takaisin vuosittain eläkekassan esittämän laskelman mukaisesti.

— —

4 §. Jos eläkkeensaaja kuolee, vastuussa olevaa kolmatta kohtaan ei esitetä mitään vaatimusta."

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleva asia

6 Eläkekassan vakuuttama Alfons Ginsbach kuoli Dieter Kordelin ajaman, Rainer Kordelin omistuksessa olevan auton törmättyä häneen 27.12.1991 Trierin lähellä Saksassa.

7 Eläkekassa maksoi 4 003 236 Luxemburgin frangin suuruisen korvaussumman rajoissa Ginsbachin leskelle ja tyttärelle jälkeen jääneiden etuuksia, leskelle leskeneläkettä ja tyttärelle lapseneläkettä.

8 Eläkekassa nosti Landgericht Trierissä kanteen, jotta Dieter ja Rainer Kordel sekä Rainer Kordelille vastuuvakuutuksen myöntänyt Frankfurter Allianz Versicherungs AG velvoitettaisiin korvaamaan sille puolet korvaussummasta, vedoten siihen, että sille on Luxemburgin sosiaalivakuutuslain 232 §:n mukaan siirtynyt oikeudenomistajien oikeus korvaukseen.

9 Eläkekassa väittää, että sen vaatimien määrien osalta Landgerichtiä sitoo Luxemburgin sosiaalivakuutuslain 232 §. Saksan liittotasavallan on eläkekassan mukaan asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella tunnustettava oikeus, joka eläkekassalle on siirtynyt.

10 Landgericht Trier on epätietoinen asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohdan ulottuvuudesta sekä mahdollisuudestaan soveltaa Luxemburgin lainsäädäntöä vireillä olevassa asiassa, joten se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Miten asetuksen N:o 1408/71 93 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava? Koskeeko jäsenvaltioiden suorittama tunnustaminen myös takautumisoikeuden sisältöä, sellaisena kuin se on määritelty toisessa jäsenvaltiossa (tässä: Luxemburgin sosiaaliturvalain 232 §:n toinen virke sekä asiaa koskeva suurherttuan asetus, joiden mukaan eläkekassan takautumisoikeus koskee korvaussummaa vähennettynä saavutetuilla oikeuksilla), vai koskeeko tunnustaminen ainoastaan takautumisoikeutta sinänsä?"

11 Yhteisöjen tuomioistuin lähetti 24.7.1997 kirjeitse Landgerichtille asiassa C-428/92, DAK, 2.6.1994 annetun tuomion (Kok. 1994, s. I-2259) ja kysyi, haluaisiko se tämä tuomio huomioon ottaen pysyttää kysymyksensä taikka muotoilla sen uudelleen.

12 Landgericht Trier täydensi sitten yhteisöjen tuomioistuimelle esittämäänsä kysymystä seuraavasti:

"Eivätkö säännökset, joiden mukaan asetuksen N:o 1408 93 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu etuuksista vastuussa oleva jäsenvaltion vakuutuslaitos ei voi saada niitä korvausoikeuksia, jotka etuuksien saajalla on jonkin toisen jäsenvaltion alueella tapahtuneesta tapaturmasta vastuussa olevaa kohtaan, tai joiden mukaan tällainen laitos ei voi vedota tällaisiin oikeuksiin, myös estä tätä laitosta esittämästä vaatimuksia kolmatta kohtaan, kun on kyse siinä jäsenvaltiossa sovellettavista säännöksistä, jonka piiriin laitos itse kuuluu (tässä: sosiaaliturvalain 232 §:n soveltamisesta annetun asetuksen 4 §, jonka mukaan silloin, kun eläkkeensaaja kuolee, vastuussa olevaa kolmatta kohtaan ei esitetä mitään vaatimusta)?"

Ennakkoratkaisukysymykset

13 Näillä kysymyksillä, joita on tarkoituksenmukaista tutkia yhdessä, kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohtaa saadakseen tietää, onko asetuksessa tarkoitetun sosiaaliturvalaitoksen niitä oikeuksia koskevan takautumisoikeuden, jotka uhrilla tai hänen oikeudenomistajillaan on toisen jäsenvaltion alueella sattuneen sellaisen tapaturman aiheuttajaa kohtaan, jonka perusteella tämä laitos on maksanut sosiaaliturvaetuuksia, sekä näiden takautumisoikeuden piiriin kuuluvien oikeuksien laajuuden määräydyttävä sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jonka piiriin tämä laitos kuuluu, ja jos on, miltä osin asia on näin. Kansallinen tuomioistuin kysyy erityisesti, onko aiheellista soveltaa sen jäsenvaltion oikeussäännöksiä, jonka piiriin etuuksista vastuussa oleva laitos kuuluu, kun näiden suurherttuan asetuksen 4 §:n kaltaisten oikeussääntöjen seurauksena olisi tehdä mahdottomaksi tämän vakuutuslaitoksen niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka etuuksien saajalla on, tai rajoittaa tätä oikeutta, taikka estää takautumisoikeuden saanutta vakuutuslaitosta vetoamasta näihin oikeuksiin sen

jäsenvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella tapaturma on sattunut, taikka rajoittaa tätä vetoamisoikeutta.

14 Jotta voitaisiin antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, on tarkasteltava oikeuksia, jotka onnettomuuden uhrilla tai hänen oikeudenomistajillaan on, etuuksista vastuussa olevan laitoksen kyseisiä oikeuksia koskevaa mahdollista takautumisoikeutta ja sen laajuutta ja lopuksi sen jäsenvaltion lainsäädäntöön, jonka piiriin etuuksista vastuussa oleva laitos kuuluu, perustuvia mahdollisia rajoituksia takautumisoikeuden kohteena oleviin oikeuksiin vetoamiselle.

15 Ensinnäkin uhrin tai hänen oikeudenomistajiensa oikeuksista tapaturman aiheuttajaa kohtaan on todettava, että asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohdalla pyritään ainoastaan varmistamaan, että etuuksista vastuussa olevalle laitokselle sen soveltaman lainsäädännön mukaan mahdollisesti kuuluva oikeus esittää vaatimuksia tunnustetaan muissa jäsenvaltioissa. Säännöksen tarkoituksena ei ole muuttaa oikeussääntöjä, joita sovelletaan ratkaistaessa, onko tapaturman aiheuttanut kolmas sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa, ja miltä osin hän on tällaisessa vastuussa. Kolmannen vastuuseen sovelletaan niitä aineellisia oikeussääntöjä, joita tavallisesti on sovellettava kansallisessa tuomioistuimessa, jonka käsiteltäväksi uhri tai hänen oikeudenomistajansa ovat saattaneet asian, eli lähtökohtaisesti sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella tapaturma on sattunut (ks. tältä osin asia 44/65, Singer, tuomio 9.12.1965, Kok. 1965, s. 1191; asia 78/72, De Waal, tuomio 16.5.1973, Kok. 1973, s. 499, 6 kohta ja em. asia DAK, tuomion 21 kohta).

16 Tästä seuraa, että uhrin tai hänen oikeudenomistajiensa oikeudet tapaturman aiheuttajaa kohtaan sekä vahingonkorvauskanteen nostamiselle sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella tapaturma on sattunut, asetetut edellytykset määräytyvät tämän jäsenvaltion oikeuden mukaan, mukaan lukien sovellettavat kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt.

17 Etuuksista vastuussa oleva laitos voi saada ainoastaan näin määritellyt oikeudet. Asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn kaltaisesta takautumis-

oikeudesta ei nimittäin voi seurata, että etuuksien saajalle syntyisi lisää oikeuksia kolmatta kohtaan.

18 Kansallinen tuomioistuin toteaa etuuksista vastuussa olevan laitoksen niitä oikeuksia koskevasta takautumisoikeudesta, jotka uhrin oikeudenomistajilla on, että Saksan oikeuden mukaan sosiaalivakuutuslaitoksella on niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka oikeudenomistajilla on vastuussa olevaa kolmatta kohtaan, ainoastaan siltä osin kuin oikeudenomistajat ovat voineet vaatia menehtyneeltä elatusapua. Kansallinen tuomioistuin ei kuitenkaan täsmennä, onko kuolemaan johtaneen onnettomuuden uhrin jälkeen jääneillä Saksan oikeuden mukaan oikeus esittää vaatimus vastuussa olevaa kolmatta kohtaan ainoastaan, jos he olisivat voineet vaatia uhrilta elatusapua, vai onko päinvastoin niin, että mainittua oikeussääntöä sovelletaan ainoastaan etuuksista vastuussa olevan laitoksen takautumisoikeuteen.

19 Jos Saksan oikeuden mukaan uhrin jälkeen jääneiden oikeus esittää vaatimuksia vastuussa olevaa kolmatta kohtaan riippuu siitä, olisiko heillä nyt tai tulevaisuudessa oikeus saada elatusapua uhrilta, jos tämä olisi elossa, tällaisella oikeussäännöllä, jolla kyseenalaistetaan itse periaate, jonka mukaan jälkeen jääneillä on oikeus esittää tällainen vaatimus, olisi tämän tuomion 15—17 kohdassa mainittujen periaatteiden mukaisesti sellainen vaikutus, että jälkeen jääneiltä evätään siinä tapauksessa, että he eivät olisi voineet vaatia elatusapua, kaikki sellaiset oikeudet, joita koskevan takautumisoikeuden etuuksista vastuussa oleva laitos voisi saada.

20 Kansallinen tuomioistuin ei täsmennä myöskään, vaaditaanko Saksan oikeudessa, että uhrin on välittömästi ennen kuolemaansa pitänyt maksaa elatusapua vaatimuksen esittäjille, vai riittääkö, että nämä olisivat tulevaisuudessa voineet vaatia elatusapua. Tältä osin riittää, kun todetaan, että uhrin jälkeen jääneitä koskevan elatusvelvollisuuden luonnetta ja laajuutta ei välttämättä ratkaista

asiaa käsittelevän tuomioistuimen soveltaman kansallisen oikeuden mukaan. Kansainvälisen yksityisoikeuden säännökset voivat nimittäin osoittaa sovellettavaksi jonkin toisen oikeusjärjestyksen.

21 Siltä osin kuin kansallisen tuomioistuimen mainitsema Saksan oikeuden sääntö vaikuttaa ainoastaan niitä oikeuksia koskevaan etuuksista vastuussa olevan vakuutuslaitoksen takautumisoikeuteen, jotka etuuksia saaneella on, on todettava, että asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jokaisen jäsenvaltion on tunnustettava etuuksista vastuussa olevan vakuutuslaitoksen niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka etuuksien saajalla on kolmatta vastaan, joka on velvolllinen suorittamaan korvausta tapaturmasta, jos tällaisesta oikeussuojakeinosta säädetään etuuksista vastuussa olevan vakuutuslaitoksen hyväksi sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jonka piiriin tämä laitos kuuluu (ks. em. asia DAK, tuomion 17 kohta).

22 Tämän säännöksen on siis katsottava lainvalintasäännön tavoin velvoittavan sitä kansallista tuomioistuinta, jossa on nostettu vahingonkorvauskanne tapaturman aiheuttajaa vastaan, soveltamaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka piiriin etuuksista vastuussa oleva vakuutuslaitos kuuluu, paitsi silloin, kun kansallinen tuomioistuin ratkaisee, onko tällä laitoksella uhrin tai tämän oikeudenomistajien oikeuksia koskeva laillinen takautumisoikeus, myös silloin, kun se ratkaisee, minkälaisia ja minkälaajuisia ovat saamiset, joita koskeva takautumisoikeus laitoksella on (ks. em. asia DAK, tuomion 18 kohta).

23 Tästä seuraa, että takautumisoikeuden saanutta etuuksista vastuussa olevaa vakuutuslaitosta sekä jokaisen jäsenvaltion kansallisia tuomioistuimia sitoo sen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka piiriin etuuksista vastuussa oleva vakuutuslaitos kuuluu, sillä edellytyksellä, että tässä lainsäädännössä säädettyä takautumisoikeutta käytettäessä ei vaadita enempää oikeuksia kuin mitä uhrilla tai hänen oikeudenomistajillaan on tapaturman aiheuttajaa kohtaan.

24 Eläkekassa on lopuksi sen kysymyksen osalta, onko sen oikeudet määriteltävä suurherttuan asetuksen 4 §:n perusteella, kiistänyt, että tämän säännöksen

soveltaminen olisi kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa asianmukaista.

25 Tältä osin riittää, kun todetaan, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole tulkita kansallista oikeutta tai arvioida sen vaikutuksia (ks. mm. asia 52/76, Benedetti, tuomio 3.2.1977, Kok. 1977, s. 163, 25 kohta).

26 Asiaa käsittelevän kansallisen tuomioistuimen asiana on määritellä, mitkä ovat sen jäsenvaltion lainsäädännön relevantit säännökset, jonka piiriin etuuksista vastuussa oleva vakuutuslaitos kuuluu, ja soveltaa näitä säännöksiä, vaikka näillä säännöksillä tehtäisiin mahdottomaksi tällaisen vakuutuslaitoksen niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka etuuksien saajalla on tapaturman aiheuttajaa kohtaan, tai rajoitettaisiin tätä oikeutta, tai estettäisiin takautumisoikeuden saanutta vakuutuslaitosta vetoamasta näihin oikeuksiin tai rajoitettaisiin tätä vetoamisoikeutta.

27 Tässä tilanteessa esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin on vastattava seuraavasti:

— asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kun jäsenvaltion alueella on sattunut tapaturma, jonka takia asetuksessa tarkoitettu, jonkin toisen jäsenvaltion piiriin kuuluva sosiaaliturvalaitos on maksanut sosiaaliturvaetuuksia uhrille tai hänen oikeudenomistajilleen, tapaturman aiheuttajaan kohdistuvat uhrin tai hänen oikeudenomistajiensa oikeudet, joiden osalta kyseessä oleva laitos voi saada takautumisoikeuden, sekä vahingonkorvauskanteen nostamiselle sen jäsenvaltion tuomioistuimissa asetetut edellytykset, jonka alueella tapaturma on sattunut, määräytyvät tämän jäsenvaltion oikeuden mukaan, mukaan lukien sovellettavat kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt;

— asetuksen 93 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että asetuksessa tarkoitetun sosiaaliturvalaitoksen, joka kuuluu jonkin jäsenvaltion

oikeuden piiriin, niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka uhrilla tai hänen oikeudenomistajillaan on toisen jäsenvaltion alueella sattuneen sellaisen tapaturman aiheuttajaa kohtaan, jonka perusteella tämä laitos on maksanut sosiaaliturvaetuuksia, sekä näiden takautumisoikeuden piiriin kuuluvien oikeuksien laajuus määräytyvät sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jonka piiriin tämä laitos kuuluu, sillä edellytyksellä, että tässä oikeudessa säädettyä takautumisoikeutta käytettäessä ei vaadita enempää oikeuksia kuin mitä uhrilla tai hänen oikeudenomistajillaan on tapaturman aiheuttajaa kohtaan sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jonka alueella tapaturma on sattunut;

— asiaa käsittelevän tuomioistuimen asiana on määritellä, mitkä ovat sen jäsenvaltion lainsäädännön relevantit säännökset, jonka piiriin etuuksista vastuussa oleva vakuutuslaitos kuuluu, ja soveltaa näitä säännöksiä, vaikka näillä säännöksillä tehtäisiin mahdottomaksi tällaisen vakuutuslaitoksen niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka etuuksien saajalla on tapaturman aiheuttajaa kohtaan, tai rajoitettaisiin tätä oikeutta, tai estettäisiin takautumisoikeuden saanutta vakuutuslaitosta vetoamasta näihin oikeuksiin tai rajoitettaisiin tätä vetoamisoikeutta.

Oikeudenkäyntikulut

28 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan ja Luxemburgin hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Landgericht Trierin 29.11.1996 tekemällään päätöksellä, jota se on täydentänyt 24.10.1997 tekemällään päätöksellä, esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 93 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83, on tulkittava siten, että kun jäsenvaltion alueella on sattunut tapaturma, jonka takia asetuksessa tarkoitettu, jonkin toisen jäsenvaltion piiriin kuuluva sosiaaliturvalaitos on maksanut sosiaaliturvaetuuksia uhrille tai hänen oikeudenomistajilleen, tapaturman aiheuttajaan kohdistuvat uhrin tai hänen oikeudenomistajiensa oikeudet, joiden osalta kyseessä oleva laitos voi saada takautumisoikeuden, sekä vahingonkorvauskanteen nostamiselle sen jäsenvaltion tuomioistuimissa asetetut edellytykset, jonka alueella tapaturma on sattunut, määräytyvät tämän jäsenvaltion oikeuden mukaan, mukaan lukien sovellettavat kansainvälisen yksityisoikeuden säännöt.

2) Asetuksen N:o 1408/71 93 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 2001/83, on tulkittava siten, että asetuksessa tarkoitetun sosiaaliturvalaitoksen, joka kuuluu jonkin jäsenvaltion oikeuden piiriin, niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka uhrilla tai hänen oikeudenomistajillaan on toisen jäsenvaltion alueella sattuneen sellaisen tapaturman aiheuttajaa kohtaan, jonka perusteella tämä laitos on maksanut sosiaaliturvaetuuksia, sekä näiden takautumisoikeuden piiriin kuuluvien oikeuksien laajuus määräytyvät

sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jonka piiriin tämä laitos kuuluu, sillä edellytyksellä, että tässä oikeudessa säädettyä takautumisoikeutta käytettäessä ei vaadita enempää oikeuksia kuin mitä uhrilla tai hänen oikeudenomistajillaan on tapaturman aiheuttajaa kohtaan sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jonka alueella tapaturma on sattunut.

3) Asiaa käsittelevän tuomioistuimen asiana on määritellä, mitkä ovat sen jäsenvaltion lainsäädännön relevantit säännökset, jonka piiriin etuuksista vastuussa oleva vakuutuslaitos kuuluu, ja soveltaa näitä säännöksiä, vaikka näillä säännöksillä tehtäisiin mahdottomaksi tällaisen vakuutuslaitoksen niitä oikeuksia koskeva takautumisoikeus, jotka etuuksien saajalla on tapaturman aiheuttajaa kohtaan, tai rajoitettaisiin tätä oikeutta, tai estettäisiin takautumisoikeuden saanutta vakuutuslaitosta vetoamasta näihin oikeuksiin tai rajoitettaisiin tätä vetoamisoikeutta.

Puissochet Jann Edward

Sevón Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä syyskuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

J.-P. Puissochet

viidennen jaoston puheenjohtaja